

El nacionalisme gallec posa a examen la seva renovació

Les eleccions de Galícia, el proper diumenge 19 de juny, a més de mesurar les forces de PP i PSOE, també serviran per veure l'abast del procés de renovació fet a les files del BNG, amb el relleu del lideratge especial de Xosé Manuel Beiras pel del nou candidat Anxo Quintana.

Qualsevol canvi de lideratge en una organització, i més si és política, pot resultar tens. Aquest és el cas del procés de renovació interna que ha viscut el BNG en els darrers temps. El lideratge mediàtic i peculiar de Xosé Manuel Beiras ha estat substituït per un de nou, el d'Anxo Quintana. El procés de renovació va més enllà del lideratge i afecta el fons de l'estructura d'una formació política que va néixer com un pacte nacional entre sectors ideològics diversos, i que amb el temps ha esdevingut un projecte polític més unitari. Només dos dels disset diputats que el BNG tenia al Parlament gallec en aquesta legislatura passada repetiran com a candidats de les llistes de la formació nacionalista en els comicis del diumenge 19 de juny.

El relleu, que no ha estat absent de tensions internes, arriba a l'extrem que el fins ara candidat i líder més conegut del BNG, Xosé Manuel Beiras, no formarà part de cap de les llistes. Val a dir

El nou candidat a la presidència de la Xunta de Galícia del BNG, Anxo Quintana, en un acte de la campanya electoral. Quintana substitueix el lideratge de Xosé Manuel Beiras, que, finalment, no participa en aquests comicis.

que l'absència de Beiras en les llistes electorals respon més a disparitats personals que no pas a la voluntat dels sectors renovadors d'excloure l'antic líder. Beiras volia ocupar un primer lloc en la llista electoral de Pontevedra o de la Corunya. La direcció de la formació, però, considerava que un lloc tan preminent podria posar en dubte el procés renovador, de manera que va considerar més oportú situar l'exlíder del BNG en un segon lloc de la llista de Pontevedra, que no acceptà Beiras.

La necessitat de la renovació. El procés de renovació es va accelerar arran dels decebedors resultats de les

darreres eleccions gallegues, el 2001. Fins llavors, el creixement de la formació galleguista havia estat constant des del seu procés de fundació, el 1982. Però els resultats del BNG en els darrers comicis autonòmics van quedar molt lluny de les expectatives generades. Lluny del creixement vaticinat per algunes previsions, que havia de ser d'entre tres i quatre diputats a la cambra gallega, la formació nacionalista va acabar perdent un dels divuit diputats obtinguts el 1997.

És difícil establir un sol motiu que expliqui la frenada que va patir un projecte polític que, a la darrerria dels anys noranta, semblava viure un imparable

Avui, Fraga intenta atiar el fantasma de la divisió al BNG fent reconeixements públics a Beiras, el seu pitjor adversari

procés de consolidació com a alternativa de Govern. De fet, només un cúmul de diversos factors externs pot explicar part del retrocés. Un d'aquests, sens dubte, és el procés de criminalització ferotge que va posar en marxa el PP contra el nacionalisme basc i català i que també va esquitxar, sens dubte, el BNG, amb el fet agreujant que al Govern gallec no hi havia una formació nacionalista que entomés part dels atacs. Tot al contrari, la Xunta de Galícia, comandada per l'exministre franquista José Manuel Fraga, va seguir de ple l'estratègia iniciada des de Madrid, això sí, no sense les complicitats d'amplis sectors socialistes. També alguns pactes municipals amb el PSG-PSOE van passar fortes factures polítiques a la imatge del BNG d'alternativa política a l'hegemonia del PP.

A banda, el BNG arrossegava un problema gestat ja en la seva formació. És indiscutible que Xosé Manuel Beiras ha tingut un paper clau en la política gallega. Aquest personatge, amb una amplíssima formació intel·lectual, ha exercit una oposició rotunda a Manuel Fraga. Però el mateix èxit del BNG fa que la formació passi de ser exclusivament d'oposició contundent a plantejar-se la possibilitat de ser alternativa de govern. Va ser precisament en aquest moment quan es feren més evidents els problemes de lideratge intern de Beiras, molt mediàtic en l'oposició però menys fort, en canvi, en el terreny estratègic de la formació.

També cal recordar la gènesi de la formació el 1982. El BNG va ser una suma de diverses organitzacions polítiques, amb ideologies diverses (Unión do Pobo Galego –la majoritària–, el Partido Socialista Galego, Esquerda Nacionalista –d'on procedia Beiras–...), que van acabar esdevenint, un cop agrupades, diversos corrents dins de la formació. Avui, però, el 75% de la militància ja no procedeix d'aquests corrents interns, sinó que és de nova afiliació al BNG.

Aquesta separació entre el lideratge mediàtic i polític tampoc no va ajudar a afrontar la campanya de linxament dels mitjans contra Beiras, que fins i tot van arribar a qüestionar, amb atacs personals, la lucidesa del dirigent galleguista.

PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

EL SETMANARI EL TEMPS CONVOCA EL V PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

La dotació del premi serà de 3.333 euros. Els treballs, inèdits i escrits en català, hauran de presentar-se al setmanari EL TEMPS (Av. Baró de Càrcer, 37, 1er, 1a, 46001 València) abans del 30 de setembre.

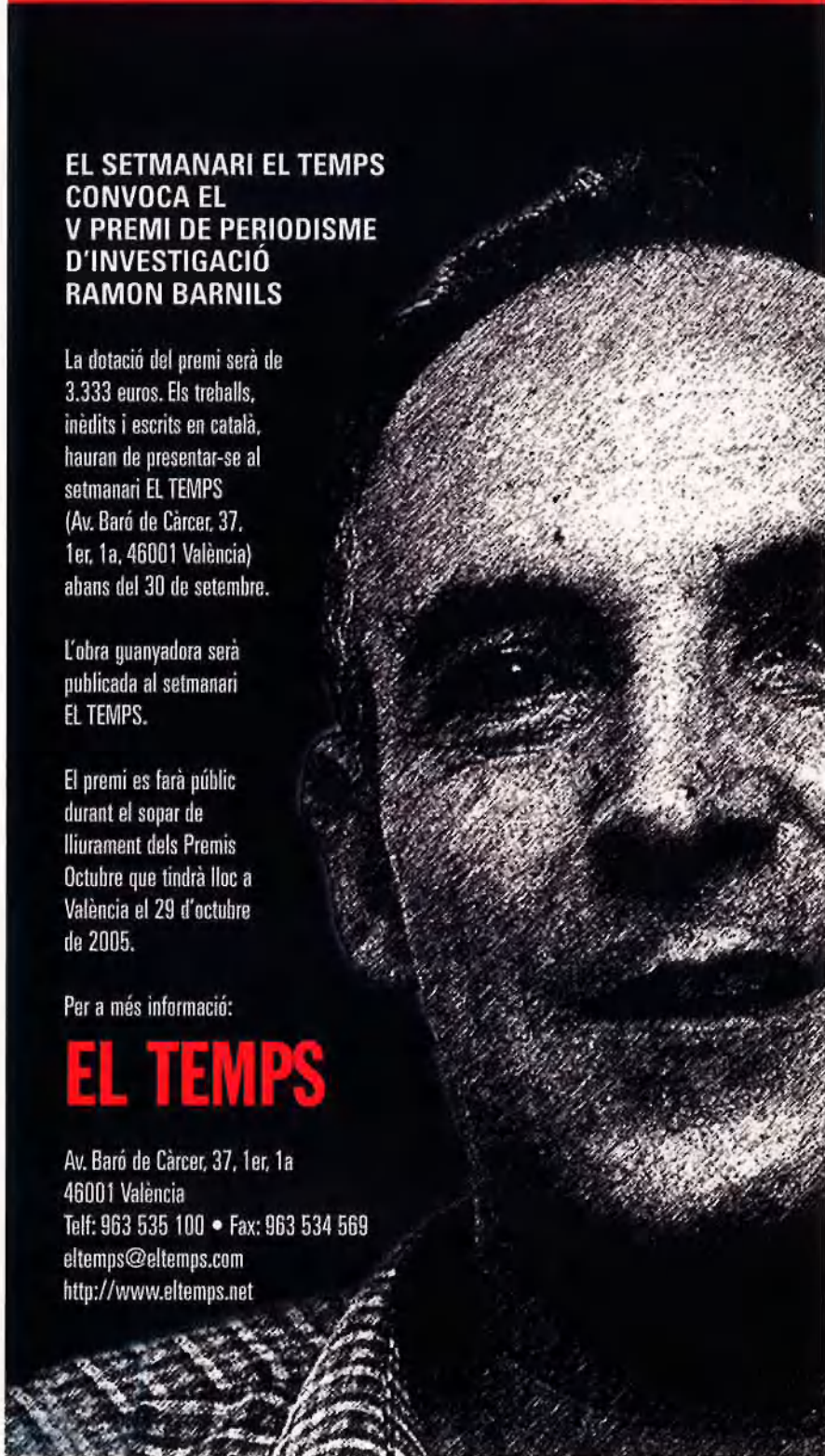
L'obra guanyadora serà publicada al setmanari EL TEMPS.

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament dels Premis Octubre que tindrà lloc a València el 29 d'octubre de 2005.

Per a més informació:

EL TEMPS

Av. Baró de Càrcer, 37, 1er, 1a
46001 València
Telf: 963 535 100 • Fax: 963 534 569
eltemps@eltemps.com
<http://www.eltemps.net>

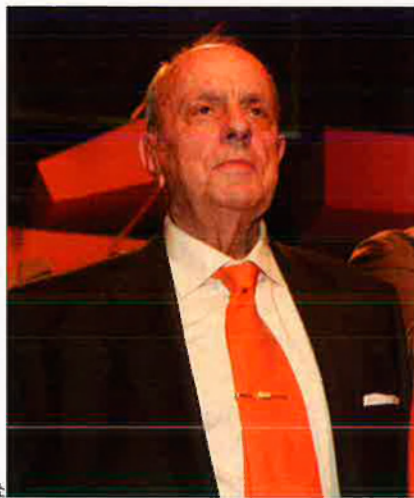
Si el PSOE necessita el BNG per governar la Xunta, haurà aconseguit un èxit, siguin quins siguin els resultats electorals

D'aquesta manera, i tenint en compte tots aquests factors, l'increment de suport electoral constant del BNG es va estroncar en les passades eleccions del 2001.

La paradoxa és que, avui, Fraga intenta atiar el fantasma de la divisió interna dels nacionalistes gallecs fent reconeixements públics a Beiras, el seu antic i més foribund adversari.

Però aquesta divisió desitjada per Fraga no sembla avui un element definitori del resultat del relleu al BNG. Així, la nova direcció de la formació ja no representa un equilibri entre els partits fundacionals. Això ha comportat que alguns sectors sobrerrepresentats tradicionalment en la direcció, com els provinents dels sectors socialistes del PSG, han perdut pes. Dirigents que des del 1982 havien estat en la direcció, com Francisco Trigo Durán, diputat gallec, o Mario López Rico, regidor a l'Ajuntament de la Corunya, han deixat de formar part de l'executiva.

Tampoc en el terreny ideològic no sembla que la renovació hagi comportat cap crisi. Si més no, si observem els resultats de la darrera assemblea del BNG, fa prop de dos anys, on la mili-

L'incombustible Manuel Fraga es presenta de nou per presidir la Xunta. Sota el seu govern, l'exministre de Franco no ha dubtat a recórrer a la criminalització del nacionalisme com a eina per desgastar el BNG.

tància, amb un 80%, va avalar les tesis renovadores. Amb un percentatge semblant s'han aprovat les llistes electorals en les consultes comarcals.

Un test massa d'hora. Tanmateix, un dels inconvenients amb què es pot trobar la nova direcció del BNG és el

procés electoral. Les eleccions gallegues arriben quan encara no s'han pogut fixar bé els canvis. L'examen que comporten les properes eleccions pot arribar massa aviat per a una direcció que veia, per exemple, la campanya a favor d'un nou Estatut per a Galícia com l'oportunitat per fer rodar els engranatges dels nous líders del partit.

En aquest context, les expectatives de vot no donen gaires bons resultats a la formació. La direcció del BNG donaria per bo que pogués conservar els disset diputats actuals, malgrat que algunes enquestes anuncien que en perdrà un o dos. Tot i així, consideren que, passi el que passi, el lideratge d'Anxo Quintana difícilment quedarà tocat.

El vot útil, però, també pot jugar contra la formació nacionalista. Tradicionalment, quan el PSOE ha estat a l'alça a Espanya, el corrent ha arrossegat part de l'electorat fronterer amb el BNG.

En tot cas, malgrat uns resultats justos, o fins i tot adversos, els nacionalistes potser acaben reforçant el seu paper en la política gallega. Si el PSG-PSOE necessites inevitablement el suport del BNG per excloure el PP de Fraga de la Xunta, la nova direcció nacionalista assoliria un dels objectius tradicionals prioritaris del BNG: fer fora el PP del Govern gallec. I així, sigui quin sigui el resultat, es podria anotar un gran èxit.

Enric Rimbau

Amb menys paper a Madrid

Entrar al Govern a Galícia podria donar, de nou, aire als diputats nacionalistes gallecs a Madrid. En la passada legislatura, el BNG va estar a punt d'aconseguir grup parlamentari propi, però un grapat de vots li va negar dos diputats —un per Orense i un altre per Lugo—, que li haurien atorgat els cinc escons necessaris segons l'estricta interpretació del reglament que va fer Luisa Fernanda Rudi i que va acabar al Tribunal Constitucional. A principi de l'any 2000, el nacionalisme gallec estava més de moda, i l'obtenció de grup parlamentari, que finalment va desestimar l'alt tribunal, hauria estat la novetat d'una legislatura que venia marcada per la majoria absoluta del PP. En les eleccions del 14-M, els nacionalistes van perdre un diputat i també un cert pes específic.

L'aparició d'ERC amb vuit diputats a l'hemicicle ha donat el lideratge indiscutible del nacionalisme més reivindicatiu a aquesta formació, i ha arraconat mediàticament el BNG i EA, que compartien aquest paper amb l'aleshores

solitari Joan Puigcercós la passada legislatura. En tot cas, el Govern del PSOE sí que espera poder tancar un acord amb els nacionalistes gallecs que li permeti, d'una banda, governar Galícia, i de l'altra, sumar dos escons més als actuals vuit d'ERC i cinc d'Esquerra Verda que el sostenen a la Carrera de San Jerónimo.

Fins ara, el BNG ha anat prestant suports esporàdics a Zapatero, a qui va donar els seus vots en la investidura com a president espanyol a canvi de la creació d'una subcomissió sobre el Prestige. Els diputats Francisco Rodríguez —un històric de la Unión do Pobo Galego, formació hegemònica al Bloque— i Olaia Fernández —regidora a Vigo— han anat fins ara donant solidesa, tot i que sense compromís estable, a la majoria d'esquerra que lidera el PSOE i posant l'accent en la necessitat d'avançar cap a un model d'estat plurinacional i plurilingüe.

Ferran Casas